



ØVRE EIKER KOMMUNE
Postboks 76
3301 HOKKSUND

Vår ref.: 2024/16406-2

Deres ref.:

Dato: 10.10.2024

Høring og varsel om oppstart - Øvre Eiker kommune - Kommunedelplan for ivaretagelse av naturmangfold

Vi viser til brev av 29. august 2024, varsel om oppstart og høring av planprogram for kommunedelplan for ivaretagelse av naturmangfold i Øvre Eiker kommune.

Melding om oppstart og høring planprogram er vurdert ut fra fylkeskommunens rolle som regional planmyndighet, forvalter av fylkesvei, fagmyndighet for kulturminnevern og ansvar knyttet til regional vannforvaltningsplan, vilt, og innlandsfisk.

Kort om planarbeidet

Øvre Eiker kommune skal utarbeide en kommunedelplan for ivaretagelse av naturmangfold, og det er varslet om oppstart og lagt ut planprogram på høring. I planprogrammet er det redegjort for bakgrunnen for planarbeidet, viktige føringer for planarbeidet, mål og strategi for planarbeidet, samt hvordan planarbeidet skal gjennomføres. Det overordnede målet for planarbeidet er at kommunens naturmangfold og naturressurser ikke skal forringes i verdi.

Tap av naturtyper øker i omfang, og sammen med generelt tap av natur utgjør det den største trusselen for naturmangfold. En av hovedutfordringene omkring dette er at naturressursene ofte prises for lavt i forbindelse med arealinngrep. Videre er det ofte at mange små arealinngrep går under radaren, men disse utgjør fremdeles en stor trussel for naturmangfoldet.

Merknader

Vi ser det som svært positivt at kommunen skal utarbeide en kommunedelplan for ivaretagelse av naturmangfold, naturressurser og dets verdier. Vi har følgende konkrete merknader:

PLAN plan og miljø

Postadresse: Postboks 3563, 3007 DRAMMEN
Besøksadresse: Hauges gate 89, 3019 Drammen
Telefon: 32 80 85 00

E-post: post@bfk.no
Internett: www.bfk.no
Org.nr.: 930580260

Lokal medvirkning:

Buskerud fylkeskommunen synes det er svært positivt at planprogrammet involverer enkeltpersoner, lokale foreninger og organisasjoner i utarbeidelsen av kommunedelplanen. Disse innehar lokalkunnskap om en rekke fagområder som vil bidra til å styrke kunnskapsgrunnlaget i planen.

Vilt:

Alle viltarter stiller spesifikke krav til sine omgivelser, disse kravene forandrer seg også gjennom året. Mange av artene har eksempelvis forskjellige sommer- og vinterbeiteområder. Derfor er det viktig med store, sammenhengende naturområder. I denne sammenhengen er det viktig å trekke frem punktet om korridorer og punktet om restaurering av naturtyper/biotoper fra planprogrammet. Elgen er den arten med størst krav til en korridor, og gjennom å sikre trekkveier for denne arten vil man samtidig ivareta interessene for en lang rekke andre viltarter.

Skog, myr og kantsoner til jordbruksareal er viktige områder for viltet, hvor §9 i naturmangfoldloven (føre-var-prinsippet) bør veie tungt i arealplanleggingen. Viltets områdebruk endrer seg over tid, og bør derfor kartlegges regelmessig. Buskerud fylkeskommune mener det er svært positivt at planprogrammet trekker frem hekkelokaliteter for sårbare fuglearter blant kartleggingsbehovene, samt gjennomgang og oppdatering av kommunens viltkart.

Plan:

Fylkeskommunen vedtar i oktober ny regional planstrategi for Buskerud, som kommuner ifølge plan- og bygningsloven §7-2 (Behandling og virkning av regional planstrategi) skal legge til grunn for videre planarbeid. Planstrategien setter tre langsiktige utviklingsmål med tilhørende samfunnsoppdrag for videre regional utvikling. Et av målene er at vi skal forvalte natur- og kulturverdier i et generasjonsperspektiv, og vektlegger å ta vare på viktige natur- og friluftsverdier, og hensynta natur i utviklingsspørsmål. Fylkeskommunen ber kommunen legge ny regional planstrategi til grunn i videre arbeid med kommunedelplanen.

Buskerud fylkeskommune vil trekke frem Regional vannforvaltningsplan 2022 – 2027, som har fastsatte mål for alle vannforekomster i regionen og bør derfor inkluderes i arbeidet med planprogrammet. Videre vil vi trekke frem Regional plan for areal og transport i Buskerud 2018 – 2035. Disse innehar både mål og føringer relevant for planarbeidet, og vi forventer at planprogrammet reflekterer disse.

Miljø:

I arbeidet med å bevare naturressurser og naturmangfold er det vanlig å sette søkelys på rødlistede arter og naturtyper. Selv om dette er viktig, vil fylkeskommunen understreke betydningen av å opprettholde livsgrunnlaget for arter og naturtyper som i dag er levedyktige. En økosystemtilnærming til planprogrammet anbefales for å sikre at både utsatte og levedyktige arter og naturtyper prioriteres. Dette vil også bidra til å bevare økosystemtjenester og fungere som et klimatiltak i seg selv, slik planprogrammet nevner.

Planprogrammet oppgir at det er et behov for kartlegging av korridorer og kantsoner mellom områder. Fylkeskommunen forutsetter at dette også omfatter kantsoner langs vassdrag som, ved siden av å være en vesentlig del av økosystemet i og omkring vassdrag, også bidrar til å redusere erosjon og motvirke negative effekter av flom. Buskerud fylkeskommune anser det derfor som svært positivt at Øvre Eiker kommune har inkludert kantsoner under kartleggingsbehov i planprogrammet, samt at koblingen mellom kantsoner og korridorer er trukket. Basert på EUs mål om restaurering av 20% ødelagt natur innen 2030 (jf. naturrestaureringsforordningen), anbefaler vi at det også dannes en kobling mellom kantsoner og restaurering. Dette vil fremme søkelys på restaurering eller re-etablering av kantsoner og korridorer for å opprettholde konektivitet mellom områder, og som tiltak for å motvirke avrenning og erosjon.

Konektivitet er et viktig tema som ofte dukker opp i plansaker, særlig når det gjelder vandringshindre for fisk. Vi anbefaler at kommunen vektlegger dette i planprogrammet, samt vurderer muligheter for utbedring av eksisterende tiltak som har resultert i vandringshindre for fisk. Slike utbedringer vil også være en fordel for en rekke insekter og andre organismer i vann.

Planprogrammet oppgir også elvemusling som et kartleggingsbehov. Fylkeskommunen anser dette som svært positivt, da elvemusling er en prioritert art.

Samferdsel:

Buskerud fylkeskommune ønsker et større fokus på kartlegging av miljødata langs vegnettet i kommunen. Slike data kan eksempelvis være fremmede arter, vandringshindre for fisk (kulverter, stikkrenner), prioriterte og rødlistede arter, artsrike vegkanter, naturtyper og hule eiker.

Kartlegging og bevaring av fredet og sårbare arter, herunder dragehode og store gamle trær langs veg, er viktige hjelpemidler for å skaffe kunnskap om og utrede bevaringsgrad og tiltak som sikrer naturmangfoldet i kommunen. Vi oppfordrer kommunen til å se på mulige tiltak som hindrer vilt i vegbanen og begrenser fragmentering (kantklipp, kantrydding, begrense salting, sikt, skilt, belysning). Vi anbefaler kommunen også å se på utbedring av vandringshindre for fisk.

Klimatilpasning av vegnettet bør inngå som tema i kommunedelplanen. Her er det flere retninger som kan bidra til å fremme naturmangfoldet langs vegene. Bevaring av kantvegetasjon kan ha flere positive virkningsområder, blant annet som et flom- og erosjonstiltak, eller for å bevare det biologiske mangfoldet. Det finnes ulike lovkrav og søknader når det kommer til kantvegetasjon, og er noe kommunen kan vurdere å gå dypere inn på videre i prosessen.

For fylkeskommunen er det viktig med god overvann- og snøhåndtering, samt drift av grøntarealene på og langs våre fylkesveger. Blå-grønne løsninger/naturbaserte løsninger, herunder regnbed, åpne bekker m.m., er gode hjelpemidler for håndtering av store nedbørsmengder og det biologiske mangfoldet. I områder med mange harde flater kan grønne tak og plantevalg i beplantningssoner være mulige tiltak for fordrøyning av overvann. Gode føringer for overvannshåndtering vil være ytterst viktig for å ivareta blant annet infrastruktur ved klimaendringene som vi står ovenfor.

Hensyn til arkeologiske kulturminner

Det er svært positivt at Øvre Eiker kommune går i gang med et slikt arbeid og ønsker å få en samlet oversikt over viktige og verdifulle naturområde, naturtyper og arter i kommunen. Kulturmiljø og naturmangfold har ofte sammenfallende verdier og utfordringer, og det er viktig å se disse feltene i sammenheng. For eksempel bidrar mange typer kulturlandskap til at en opprettholder stor artsrikdom innenfor flora, og dette har igjen stor betydning for insekt og fugler. Som for naturmangfoldet, er endret arealbruk også en trussel mot bevaring av kulturmiljø.

I naturmiljø, kulturlandskap og i grøntanlegg i bebygde omgivelser, kan det finnes kulturminner som skal eller bør tas vare på. Kulturminner gir kunnskap om hvordan folk har levd og benyttet landskapet over tid og kan gi opplevelser i disse områdene ekstra dybde. I gamle slåttemark og grøntanlegg kan det være «kulturhistoriske» planter som er en viktig del av det biologiske mangfoldet.

Vi gjør også oppmerksom på at det er registrert et kulturhistorisk viktig landskap med nasjonal interesse (KULA); Aker – Smørgrav – Berg i Øvre Eiker. Dette landskapet inneholder viktige kvaliteter med tanke på kulturlandskap (og) har stor artsrikdom og store kulturhistoriske og biologiske verdier.

Der naturverdier sammenfaller med kulturhistoriske verdier kan man dra nytte av viktige sammenhenger. Det er derfor positivt om man kan se på dette som en del av planprogrammet og planarbeidet.

Fylkeskommunen ser frem til å følge det videre planarbeidet og oppfordrer kommunen til å ta kontakt med oss for bistand og oppfølging av våre innspill.

Vennlig hilsen

Hilde Hermundsgård Reine
Fylkesdirektør

Kåre-Jørgen Ingerø Bøe
Rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent